

EUROPA-PARLAMENTET

2009 - 2014

Mødedokument

14.6.2010

B7-0369/2010

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af forespørgsler til mundtlig besvarelse B7-0303/2010 og B7-0304/2010

jf. forretningsordenens artikel 115, stk. 5,

om handel med torturredskaber

Marie-Christine Vergiat, Nikolaos Chountis
for GUE/NGL-Gruppen

Europa-Parlamentets beslutning om handel med torturredskaber

Europa-Parlamentet,

- der henviser til det absolutte forbud mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som er gældende under alle forhold og, som en tvingende folkeretlig regel, for alle stater,
- der henviser til, at dette forbud er nedfældet i en række internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter og -dokumenter, herunder verdenserklæringen om menneskerettigheder¹, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder (ICCPR)², De Forenede Nationers konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (torturkonventionen), den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder³ og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder⁴,
- der henviser til sin beslutning af 3. oktober 2001, hvori det indtrængende opfordrer Kommissionen til at handle hurtigt for at få etableret et hensigtsmæssigt EU-instrument til forbud mod fremme af, handel med og eksport af politi- og sikkerhedsudstyr, hvis anvendelse i sagens natur er grusom, umenneskelig eller nedværdigende⁵,
- der henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 af 27. juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf⁶, som trådte i kraft den 30. juli 2006,
- der henviser til retningslinjerne for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der vedtoges i 2001 og ajourførtes i 2008⁷,
- der henviser til 2008-rapporten 2008 fra Rådets Generalsekretariat om gennemførelsen af

---

¹ Artikel 5 i FN's verdenserklæring om menneskerettigheder, vedtaget og proklameret ved Generalforsamlingens resolution 217 A (III) af 10. december 1948.

² Artikel 7 i Den Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder, vedtaget og åbnet for undertegnelse, ratifikation og tiltrædelse ved Generalforsamlingens resolution 2200A (XXI) af 16. december 1966, trådt i kraft den 23. marts 1976.

³ Artikel 3 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, vedtaget af Europarådet den 4. november 1950, trådt i kraft den 3. september 1953.

⁴ Artikel 3 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, vedtaget af Europarådet den 4. november 1950, trådt i kraft den 3. september 1953.

⁵ EFT C 87 E af 11.4.2002.

⁶ Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 af 27. juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, offentliggjort i EUT L 200 af 30.7.2005, s. 1.

(<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:200:0001:0019:DA:PDF>).

⁷ Rådet for Den Europæiske Union: Retningslinjer for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf – Ajourføring af retningslinjerne (PESC 450, COHOM 41, 18. april 2008) (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/da/08/st08/st08590.da08.pdf>).

retningslinjerne om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf¹,

- der henviser til de skridt, der er taget i andre lande efter gennemførelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005, herunder navnlig de ændringer af USA's eksportkontrollov, som foresloges af det amerikanske agentur for industri og sikkerhed i august 2009 og som i visse tilfælde er mere vidtgående end bestemmelserne i Rådets forordning²,
  - der henviser til det aftalememorandum, der er indgået mellem Europarådet og EU, hvori Europarådets Komité til forebyggelse af Tortur (CPT) opfordres til at styrke sit samarbejde med de relevante EU-institutioner; og henviser til CPT's 17. almindelige beretning om komiteens aktiviteter, hvori Europarådet opfordres til at gøre sig overvejelser om, hvilken rolle CPT kan udfylde vedrørende gennemførelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005,
  - der henviser til rapporter fra Amnesty International og Omega Research Foundation i 2007 og 2010, der fremhæver bestemte svagheder i Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 og udtrykker bekymring over den utilstrækkelige gennemførelse af forordningen i visse EU-medlemsstater³,
  - der henviser til Europa-Parlamentets beslutning om CIA's påståede brug af europæiske lande til ulovlig tilbageholdelse af fanger (2006/2200(INI)),
  - der henviser til betænkningen fra Parlamentets Midlertidige Udvalg om CIA's Påståede Brug af Europæiske Lande ved Transport og Ulovlig Tilbageholdelse af Fanger (A6-0020/2007),
  - der henviser til forretningsordenens artikel 115, stk. 5, og artikel 110, stk. 2,
- A. der henviser til, at torturkonventionen pålægger staterne særlige forpligtelser til at forebygge tortur og anden mishandling, at undersøge forekomsten af disse aktiviteter, at retsforfølge gerningsmændene og at give erstatning til ofrene,
- B. der henviser til, at kun syv medlemsstater har offentliggjort årlige aktivitetsrapporter som krævet i forordningens artikel 13, stk. 3,

---

¹ Generalsekretariatet for Rådet: Gennemførelse af retningslinjerne om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf - Status og nye gennemførelsesforanstaltninger, 8407/1/08 REV 1, 18. april 2008, (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/da/08/st08/st08407-re01.da08.pdf>).

² De foreslåede ændringer af den amerikanske lov omfatter bl.a. indførelse af kontrol med "udstyr beregnet til henrettelse af mennesker", og klassificering af "spiked batons" (køller med pigge) og "shock sleeves" (manchetter der anvendes til at påføre elektrisk stød) som instrumenter, der udtrykkeligt er beregnet til tortur og kan gøres til genstand for et eksportforbud. US Department of Commerce (Bureau of Industry and Security), *Revisions to the Commerce Control List to Update and Clarify Crime Control License Requirements*, offentliggjort i US Federal Register, bd. 74, nr. 153 af 11.8.2009 (http://www.gpo.gov/bis/fedreg/ear_fedreg.html#74fr40117, accessed 20 January 74).

³ Amnesty International, European Union: Stopping the Trade in Tools of Torture (Index: POL 34/001/2007); Amnesty International and Omega Research Foundation, From Words to Deeds: making the EU ban on the trade in 'tools of torture' a reality (Index: EUR 01/004/2010).

- C. der henviser til, at der på trods af de nævnte forpligtelser stadig praktiseres tortur og anden mishandling i hele verden, og at en bred vifte af politi- og sikkerhedsudstyr er blevet anvendt til disse formål,
- D. der henviser til, at den amerikanske præsident George W. Bush den 6. september 2006 bekræftede, at CIA drev et hemmeligt tilbageholdelsesprogram uden for USA, og til at mange oplysninger, inklusiv erklæringen fra den litauiske regering, har bekræftet eksistensen af "hemmelige steder" på dette lands territorium,
- E. der henviser til, at FN's særlige rapportør om tortur har fastslået, at kontrollen med handelen med sådant udstyr indgår i enhver stats forpligtelser i henhold til FN's torturkonvention¹,
- F. der henviser til, at EU ifølge retningslinjerne for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf vil opfordre tredjelande til at forebygge brug, produktion og handel med udstyr, der er konstrueret til at blive anvendt til tortur og andre former for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, og forebygge misbrug af andet udstyr til disse formål²,
- G. der henviser til, at nedværdigende behandling også kan bestå i visse former for umenneskelige indespærings- og fængselsforhold, såsom de overfyldte fængsler, der findes i nogle EU-lande, herunder Frankrig,
- H. der henviser til, at det i 2008-rapporten fra Rådets Generalsekretariat om EU-tiltag til fremme af forpligtelserne til bekæmpelse af tortur og anden mishandling i tredjelande hedder, at "vedtagelsen af forordningen om handel med torturredskaber er det første eksempel på en EU-forordning, som er vedtaget i overensstemmelse med retningslinjerne for menneskerettigheder. FN's særlige rapportør har hilst dette skridt velkommen og givet udtryk for, at det kan tjene som model for globale bestemmelser om dette emne. Dette indebærer, at EU skal vurdere gennemførelsen af forordningen",
- I. der henviser til, at tyske toldere i 2007 skal have bekræftet, at de havde fundet illegale laster af stødgivende elektrochok-apparater fra Tyskland til Georgien, Bangladesh, Rumænien og Iran, hvilket fremgår af det tyske parlamentariske forslag *Drucksache 16/4446*,
- J. der henviser til rapporter fra Amnesty International, Omega Research Foundation og Inter-Press Service, ifølge hvilke EU-baserede virksomheder i visse medlemsstater har importeret kropsbårne, stødgivende fastholdelsesanordninger, som i alt væsentlig har samme virkning som de stødgivende elektriske bæltter, der er omfattet af importforbuddet i Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005,
- K. der henviser til, at CPT i 2005 rapporterede, at stødgivende elektriske bæltter på 50 000 V skulle indføres i alle ungarske fængsler og politistationer inden udgangen af 2005 på trods

---

¹ Ibid. art. 14 og 37.

² Rådet for Den Europæiske Union: Retningslinjer for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf – Ajourføring af retningslinjerne (PESC 450, COHOM 41, 18. april 2008) (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/da/08/st08/st08590.da08.pdf>).

af deres klassificering i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 som anordninger, der ikke har noget andet praktisk anvendelsesformål end tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, og at den ungarske regering ikke offentligt har givet nogen yderligere oplysninger for enten at be- eller afkræfte indførelsen af sådanne anordninger,

- L. der henviser til, at visse EU-medlemsstater, herunder Tjekkiet og Tyskland, siden ikrafttrædelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 har givet tilladelse til eksport af produkter såsom anordninger til fiksering af benene, kemiske irriteringsmidler og stødgivende elektriske anordninger, der er omfattet af forordningens kontrolbestemmelser, til lande med en ringe status på menneskerettighedsområdet,
- M. der henviser til, at kun tolv medlemsstater pr. 29. august 2006 havde indført straffelovgivning som krævet i artikel 17 i Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005,
- N. der henviser til, at kun syv medlemsstater har udarbejdet en eller flere årlige aktivitetsrapporter med oplysninger om deres afgørelser om eksporttilladelser som krævet i Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005, og at nogle af de rapporter, der er offentliggjort, ikke har været tilstrækkeligt detaljerede til at kunne give et meningsfuldt overblik over disse afgørelser,
- O. der henviser til, at listen over genstande og udstyr, som det er forbudt at handle med i henhold til forordning nr. 1236/2005, ikke omfatter visse former for politi- og sikkerhedsudstyr, som i øjeblikket handles internationalt, og som ikke har nogen anden praktisk anvendelse end tortur og anden mishandling, herunder pigstave, visse anordninger til fastspænding til væg eller gulv, visse anordninger til fiksering af benene, fingermanchetter, tommelmanchetter, tommelskruer, og andre kropsbårne, stødgivende anordninger end stødgivende bæltter,
- P. der henviser til, at listen over genstande og udstyr, som er omfattet af handelskontrollen i Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005, ikke omfatter visse former for politi- og sikkerhedsudstyr, som i øjeblikket handles internationalt, og som kan anvendes i legitimt retshåndhævelses- eller straffeøjemed, når det sker under overholdelse af internationale menneskerettighedsforpligtelser og bedste praksis-standarder for retshåndhævelse, men som i vid udstrækning misbruges til tortur og anden mishandling, herunder håndjern, stave og andre håndholdte slagvåben, stærkt stødgivende elektriske våben med en driftsspænding på under 10 000 V samt specialdesignede komponenter og tilbehør til kontrolleret og forbudt udstyr,
- Q. der henviser til, at det næste møde i Udvalget om Fælles Regler for Vareeksport er berammet til den 29. juni 2010,
  - 1. gentager sit tilsagn om at beskytte civile og sociale rettigheder og opfordrer alle stater til at bekæmpe fænomenet tortur, også på deres eget territorium;
  - 2. understreger, at forpligtelsen til aktivt at efterleve, beskytte og fremme menneskerettighederne er bindende, uanset den pågældende persons retslige status, og at enhver forskelsbehandling mellem statsborgere, fastboende eller andre personer, der har krav på eller hører ind under medlemsstaternes myndighedsområde, skal undgås;

3. anmoder om, at der iværksættes en uafhængig undersøgelse af, om der eksisterer hemmelige steder eller andre torturcentre på EU's territorium, og anmoder om, at ansvaret for disse placeres og at de skyldige straffes;
4. opfordrer alle medlemsstaterne til omgående at underrette Kommissionen om de relevante sanktioner, de har indført for overtrædelse af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005, sådan som de er forpligtet til i henhold til artikel 17 i forordningen;
5. opfordrer Kommissionen og Udvalget om Fælles Regler for Vareeksport til at yde medlemsstaterne vejledning og bistand til at styrke sådanne sanktioner, i de tilfælde hvor de er utilstrækkelige eller ikke er blevet indført;
6. erindrer om, at alle medlemsstater i henhold til artikel 13, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 er forpligtet til rettidigt at udarbejde offentlige årlige aktivitetsrapporter, og opfordrer Kommissionen til skriftligt at meddele de medlemsstater, der ikke har indsendt disse rapporter til Kommissionen, at de skal overholde deres forpligtelser;
7. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at sikre, at deres årlige aktivitetsrapporter indeholder tilstrækkelige oplysninger til at sikre meningsfuld offentlig kontrol og således som et minimum indeholder følgende: antallet af modtagne ansøgninger, specifikation af de pågældende varer og bestemmelseslandet for hver ansøgning, såvel som alle beslutninger truffet vedrørende hver af disse ansøgninger, i påkommende tilfælde også rapporter om ingen aktivitet;
8. opfordrer indtrængende Kommissionen til at udvikle en skabelon for medlemsstaternes årlige aktivitetsrapporter med henblik på at gøre det lettere for alle medlemsstaterne at udarbejde disse rapporter og for at sikre, at de er ensartede;
9. opfordrer indtrængende Kommissionen til at iværksætte en formel revision, med bistand fra Det Rådgivende Udvalg for den Fælles Udførselsordning (som hjemlet i forordningens artikel 15 og 16), af medlemsstaternes anvendelse af forordningen og den hermed forbundne forvaltning af eksporttilladelser, herunder en gennemgang af alle medlemsstaternes årlige aktivitetsrapporter; og opfordrer den til at offentliggøre denne revision sammen med den årlige aktivitetsrapport, der er indsendt af hver medlemsstat hvert år, siden forordningen trådte i kraft;
10. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at sikre korrekt gennemførelse af de procedurer, der er fremhævet i forordningens artikel 13, med henblik på at udveksle oplysninger mellem medlemsstaterne og Kommissionen om afgørelser vedrørende eksporttilladelser og om gennemførelsesforanstaltninger, enten gennem den mekanisme til meddelelse af afslag, som allerede er etableret for COARM's afslag til militær eksport, eller gennem andre effektive procedurer;
11. opfordrer indtrængende Kommissionen til at underrette Parlamentet om de foranstaltninger, der til dato er truffet for at lette medlemsstaternes opfyldelse af artikel 13;
12. anmoder Kommissionen om at offentliggøre og forelægge Parlamentet de oplysninger, den har modtaget fra hver medlemsstat, siden forordningen trådte i kraft, herunder

specifikt meddelelser om afslag på ansøgninger om tilladelse i henhold til forordningens artikel 11, detaljer om de relevante sanktioner, som hver medlemsstat har indført for overtrædelser af forordningen, og det fulde indhold af medlemsstaternes årlige aktivitetsrapporter;

13. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at Udvalget om Fælles Regler for Vareeksport mødes regelmæssigt, udarbejder en klar tidsplan for en formel revision af forordningen og fastlægger en procedure for rettidige undersøgelser af eventuelle overtrædelser af forordningen;
14. fordømmer på det kraftigste ethvert forsøg fra medlemsstaterne eller selskaber inden for EU på at importere stødgivende elektriske bæltter, som det er forbudt at importere i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 eller andre kropsbårne, stødgivende fastholdelsesanordninger, som i alt væsentlig har samme virkning, og opfordrer Kommissionen til at gennemføre en hurtig undersøgelse for at fastslå, om og i givet fald hvornår stødgivende elektriske bæltter eller dele dertil, andre kropsbårne, stødgivende fastholdelsesanordninger, teknisk bistand eller uddannelse er blevet overført til Ungarn eller Rumænien før eller efter indførelsen af forordningen, og til at afgøre, om disse anordninger har været anvendt af en retshåndhævelses- eller fængselsmyndighed i disse lande, og til at forelægge resultaterne heraf for Parlamentet;
15. opfordrer medlemsstaterne til, med henblik på at bidrage til forebyggelsen af tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, at overvåge den tekniske assistance til tredjelande for at undgå, at den misbruges til fremstilling af genstande til brug ved henrettelser eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf;
16. opfordrer Kommissionen til at revidere og opdatere listen over forbudte varer i bilag II i forordningen, så den også omfatter pigstave, anordninger til fastspænding til væg eller gulv, benlænker og andre midler til fastspænding, tommelmanchetter, fingermanchetter, tommelskruer, stød-manchetter og andre kropsbårne stødgivende anordninger;
17. opfordrer Kommissionen til at revidere og opdatere listen over forbudte varer i bilag II i forordningen, så den også omfatter håndjern, stave og andre håndholdte slagvåben og bærbare stødgivende anordninger under 10 000 V;
18. opfordrer endvidere Kommissionen til at opstille en specifik procedure for regelmæssig revision af listerne over varer i bilag II og III, som foreskrevet i betragtning 23 i forordningen;
19. opfordrer Kommissionen til at fremlægge et forslag til, at der i forordningen hurtigst muligt indføres en klausul om tortur som særligt anvendelsesformål, hvormed medlemsstaterne på baggrund af forudgående oplysninger har ret til at give tilladelse og dermed til at forbyde eksport af genstande, som det med føje kan frygtes vil blive anvendt af slutbrugerne til henrettelse, tortur eller anden mishandling;
20. opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremlægge et forslag om, at der i forordningen hurtigst muligt indføres et forbud mod, at enhver EU-baseret fysisk eller juridisk person optræder som mellemhandler i transaktioner fra steder, hvor der sker

internationale overførsler, herunder salg og eksport, af varer, der ikke har andet praktisk formål end henrettelse, tortur eller anden mishandling, som omhandlet i bilag II i forordningen; og kræver af medlemsstaterne, at de indfører effektive mekanismer til kontrol med melleghandlerne ved transaktioner, der omfatter overførsler af nogen af de varer, der er opført i bilag III i forordningen;

21. opfordrer Kommissionen til at fremsætte et forslag om så hurtigt som muligt at indføre et krav i forordningen om, at importører skal indhente en importtilladelse for indførelse i EU af genstande, som er opført i bilag III til forordningen, og at medlemsstaterne skal nægte at udstede sådanne importtilladelser, når der er rimelig grund til at tro, at dette udstyr kan anvendes til tortur eller anden mishandling enten inden for EU, eller efter at det videresælges uden for EU;
22. opfordrer indtrængende Udvalget om Fælles Regler for Vareeksport til at overveje måder til at fjerne fritagelsen fra kravet om import- eller eksporttilladelse for varer opført i bilag III, der fragtes i transit gennem EU;
23. minder om ajourføringen i 2008 af retningslinjerne for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, og opfordrer Rådet og Kommissionen til i overensstemmelse med disse retningslinjer at fremme Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 som et eksempel på bedste praksis i møder med tredjelande, og til at tilskynde tredjelande, der eksporterer udstyr, som i henhold til forordningen er forbudt at importere, til at gøre erhvervsdrivende i disse lande opmærksom på forordningens forbud;
24. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme international kontrol med handel på udstyr, der kan bruges til henrettelse, tortur og anden mishandling, på internationalt plan og især at arbejde på at udvide FN's Generalforsamlings årlige opfordring "til at forhindre og forbyde produktion, handel, eksport og anvendelse af udstyr, der er specielt designet til tortur", til også at opfordre alle stater til at regulere produktion, handel, eksport og anvendelse af udstyr, der ikke er specielt designet, men almindeligvis misbruges, til tortur eller anden mishandling;
25. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne.